

MUISTIO

Kehykset Euroopan komission 10 periaatteelle yhdennetyille lastensuojelujärjestelmille liittyen tyttöjen ja naisten sukuelinten silpomiseen

Tässä End FGM European Network -asiantuntijaverkoston laatimassa muistiossa esitellään Euroopan komission hyväksymät, tyttöjen ja naisten sukuelinten silpomiseen (FGM) liittyvät 10 tärkeää ja kattavaa periaatetta yhdennetyistä lastensuojelujärjestelmistä (ICPS). Se havainnollistaa lisäksi, kuinka ne on yhdenmukaistettava ja koordinoitava joidenkin tyttöjen ja naisten sukuelinten silpomiskysymykselle ominaisten periaatteiden ja näkymien kanssa, jotta silpomisen kohteena tai silpomisvaarassa oleville tytöille voidaan tarjota kokonaisvaltaisempaa suojelua.

Tämä asiakirja on tarkoitettu tarjoamaan EU:n ja kansallisen tason politiikan toimijoille ja päättäjille perusteellinen ymmärrys silpomisen kohteena olleiden tai silpomisvaarassa olevien tyttöjen erityisen suojelun tarpeesta. Näin voidaan muodostaa paremmin kansalliset ja rajat ylittävät yhdennetyt lastensuojelujärjestelmät, joihin sisällytetään silpomiskysymyksen erityispiirteet. Paremman ymmärryksen varmistamiseksi mainitaan kullekin periaatteelle muutama lupaava lähestymistapa End FGM EU -jäseniltä sekä muilta järjestöiltä/tahoilta.

End FGM European Network (End FGM EU) on eurooppalainen kattojärjestö, joka koostuu 19 kansallisesta, tyttöjen ja naisten sukuelinten silpomisen kansalaisjärjestöasiantuntijasta 12 EU:n jäsenvaltiossa.

Visiomme on kaikista tyttöjen ja naisten sukuelinten silpomisen eri muodoista vapaa maailma, missä naiset ja tytöt ovat voimaantuneita ja voivat täysin nauttia ihmisoikeuksistaan. Missiomme on olla eurooppalaisen liikkeen kantava voima kaikkien tyttöjen ja naisten sukuelinten silpomisen eri muotojen lopettamiseksi, yhteisöjen ja kansalaisyhteiskunnan järjestöjen voimat yhdistäen ja synergioita muodostaen yhteistyössä kaikkien relevanttien toimijoiden kanssa Euroopassa ja globaalisti.

www.endfgm.eu

Mitä on tyttöjen ja naisten sukuelinten silpominen (FGM)?

Tyttöjen ja naisten sukuelinten silpominen kattaa ”kaikki menetelmät, joissa poistetaan kokonaan tai osittain tytön tai naisen ulkoiset sukuelimet, tai muu tytön tai naisen sukuelinten vahingoittaminen muista kuin lääketieteellisistä syistä”¹. Se on vahingollinen käytäntö, joka tunnustetaan ympäri maailmaa ihmisoikeusloukkaukseksi.

Tyttöjen ja naisten sukuelinten silpomista on dokumentoitu tapahtuvan eräissä osissa Afrikkaa, Aasiaa ja Lähi-itää. Sitä kohdataan nykyään myös Euroopassa. Useimmiten tytöt viedään koulujen loma-aikoina heidän omiin alkuperämaihinsa, joissa heitä painostetaan leikattaviksi. Vuonna 2012

¹ <http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs241/en/>

Euroopan parlamentti arvioi, että 500 000 Euroopassa asuvaa tyttöä ja naista kärsii sukuelinten silpomisen elinikäisistä seurauksista, ja 180 000 tyttöä on vaarassa joka vuosi. Luotettavaa tietoa viime ajoilta ei ole tällä hetkellä saatavana, ja siksi ongelman laajuus ei ole täysin tiedossa.

Miksi tyttöjen sukuelinten silpominen on lastenoikeuskysymys?

Tyttöjen sukuelimet silvotaan tavallisesti 0-15 vuoden iässä. Siten tyttöjen sukuelinten silpomiskäytäntö loukkaa lasten oikeuksia kuten Yhdistyneiden kansakuntien lastenoikeussopimuksessa (UNCRC) on määritelty, erityisesti oikeutta vapauteen syrjinnästä (artikla 2)², oikeutta saada suojelua kaikenlaiselta henkiseltä ja fyysiseltä väkivallalta ja kaltoinkohtelulta (artikla 19(1)), oikeutta korkeimpaan saavutettavissa olevaan terveysnormiin (artikla 24) ja vapautta kidutuksesta tai muusta julmasta epäinhimillisestä tai alentavalta kohtelulta tai rangaistuksesta (artikla 37). Koska se suoritetaan ilman tyttöjen suostumusta, se rikkoo myös oikeutta ilmaista vapaasti mielipiteensä (artikla 12)³. Vaikka tyttölapsi on tietoinen käytännöstä, suostumuskysymys on silti olemassa, sillä tytöt ovat tavallisesti liian nuoria ilmaisemaan mielipiteensä eivätkä he saa osallistua perheenjäsentensä tai yhteisönsä heidän puolestaan tekemään päätökseen. Lisäksi sukuelinten silpomisen negatiiviset vaikutukset lasten kehitykseen loukkaavat lapsen ensisijaista etua, mikä on sopimuksen (artikla 3) keskeinen käsite.

Miksi sukuelinten silpomisen kohteena olleet tai sille riskialttiit tytöt tarvitsevat lastensuojelua?

Tyttöjen ja naisten sukuelinten silpominen on kielletty kaikissa Euroopan unionin (EU) maissa, ja sen vuoksi riskialttiilla tytöillä tai tästä käytännöstä selviytyneillä on oikeuksia silpomisen kaltaisten rikosten uhreina tai potentiaalisina uhreina. Vuoden 2012 EU:n uhrien oikeuksien direktiivin⁴ perusteella, jonka jokainen EU:n jäsenvaltio on pannut täytäntöön, jokaisella rikoksen uhrilla on oikeus saada tunnustusta, kunnioitusta ja asianmukaista suojelua, tukea ja oikeutta. Jokainen tyttö tai nainen, jonka sukuelimet on silvottu, katsotaan uhriksi, jos rikoksesta on tehty ilmoitus kyseisessä EU:n jäsenvaltiossa. Lapsiuhreja kohdellaan täysivaltaisina oikeuksien omistajana (artikla 2.14) ja heille voidaan myöntää erityissuojelua (artikla 22.4). Lapsen edun on oltava ensisijainen, ja sitä on arvioitava yksilöllisesti lapsisensitiivisellä tavalla (artikla 1.2 ja EU:n perusoikeuskirja⁵).

Mitkä ovat Euroopan komission 10 periaatetta yhdennetyille lastensuojelujärjestelmille⁶?

Vuoden 2015 aikana **EU:n lasten oikeuksien foorumin** keskiössä oli **”Koordinointi ja yhteistyö yhdennetyissä lastensuojelujärjestelmissä”**, ja Euroopan komissio hyväksyi asiakirjan, jossa lueteltiin 10 kattavaa, edeltävään laajaan eri sidosryhmien konsultointiin pohjautuvaa periaatetta, joilla on tarkoitus muodostaa yhdennettyjä lastensuojelujärjestelmiä. *Euroopan komissio määritteli yhdennetyt lastensuojelujärjestelmät (ICPS) seuraavasti: tapa, jolla kaikki vastuutahot (nimittäin valtion viranomaiset, joita edustavat lainvalvonta, oikeusviranomaiset, maahanmuuttoviranomaiset, sosiaalitoimi, lastensuojelu jne.) ja järjestelmän osatekijät (esimerkiksi lait, politiikat, voimavarat, menettelytavat, prosessit, osajärjestelmät) työskentelevät yhdessä eri sektorien ja virastojen välillä*

² YK:n lastenoikeuksien sopimuksen mukaan ”tyttölasten syrjintä on vakava oikeusloukkaus, joka vaikuttaa heidän eloonjäämiseensä ja kaikkiin heidän nuoren elämänsä alueisiin sekä rajoittaa heidän kykyään vaikuttaa positiivisesti yhteiskuntaan” (2005).

³ On huomattava, että toisaalta teini-ikäiset tytöt ja naiset suostuvat usein sukuelinten silpomiseen, koska he pelkäävät yhteisöidensä, perheidensä ja vertaistensa hyljeksimistä vuonna 2008 kidutuksen erityisraportoijan laatiman raportin mukaan.

⁴ EU:n direktiivi uhrien oikeuksista, saatavana täältä <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32012L0029>

⁵ Saatavana täältä: http://www.europarl.europa.eu/charter/pdf/text_en.pdf

⁶ http://ec.europa.eu/justice/fundamental-rights/files/rights_child/10_principles_for_integrated_child_protection_systems.pdf

*suojaavan ja voimaannuttavan ympäristön rakentamiseksi kaikille lapsille*⁷. Lisäksi Euroopan komission mukaan yhdennetyissä lastensuojelujärjestelmissä "osa-alueet ja palvelut ovat monitieteellisiä, monialaisia sekä virastojen välisiä, ja ne tekevät yhteistyötä johdonmukaisella tavalla". Kaikkien yhdennettyjen lastensuojelujärjestelmien täytyy myös asettaa lapset lakiensa, politiikkojensa, hallintotapansa, resurssiensa, seurantansa ja tiedonkeruunsa keskiöön samoin kuin ennaltaehkäisyyn, suojelun, päivystyspalveluiden ja hoivapalveluiden keskiöön UNCR:n⁸ asettamia normeja noudattaen.

Tämän vuoksi Euroopan komission esittämät 10 periaatetta perustuvat **lasten oikeuksia painottavaan lähestymistapaan** ja tunnustavat täysin **lapset oikeuksienhaltijoina** korostaen heidän kykyään vaatia omia oikeuksiaan.

1. Jokainen lapsi tunnustetaan, häntä kunnioitetaan ja suojellaan oikeuksienhaltijana, jolla on luovuttamaton oikeus suojeluun.
2. Ketään lasta ei saa syrjiä.
3. Lastensuojelujärjestelmiin sisältyy ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä.
4. Perheitä tuetaan heidän roolissaan ensisijaisina huoltajina.
5. Yhteiskunnat ovat tietoisia lasten oikeudesta vapauteen kaikista väkivallan muodoista ja tukevat tätä oikeutta.
6. Lastensuojelujärjestelmät takaavat asianmukaisen hoivan.
7. Lastensuojelujärjestelmillä on käytössä kansallisuudet ja rajat ylittäviä mekanismeja.
8. Lapsi saa tukea ja suojelua.
9. Koulutusta riskien tunnistamiseen tarjotaan lasten hyväksi ja lasten parissa työskenteleville monille eri henkilöille.
10. Käytössä on turvallisia, luottamuksellisia ja helposti saatavilla olevia ilmoitusmekanismeja, joista on tiedotettu laajasti.

Kuinka 10 eurooppalaista periaatetta yhdennetyistä lastensuojelujärjestelmistä (ICPS) liittyvät sukuelinten silpomisen kohteena olleisiin tai sille riskialttiisiin tyttöihin?

Sukuelinten silpomisen kohteena olleita tai sille riskialttiita tyttöjä pidetään (potentiaalisina) rikoksen uhreina EU-lainsäädännössä, ja sen vuoksi heillä on oikeus kattavaan, koordinoituun, yhdennettyyn ja lapsille soveltuvaan ennaltaehkäisy- ja suojelujärjestelmään⁹. Tätä varten hallitusten on laadittava puitepolitiikka **kansallisen monivirastaisen järjestelmän** käyttöön ottamiseksi ja tyttöjen suojelemiseksi tehokkaassa, esimerkiksi keskusyksikön valvomassa institutionaalisessa ympäristössä, johon liittyvät suuntaviivat tai protokollat. **Vuorovaikutus ja yhteistyö eri sektorien sidosryhmien kanssa** – mukaan lukien opettajat, turvapaikkaviranomaiset, sosiaalityöntekijät, terveydenhuollon ammattilaiset, psykologit, juristit, tuomarit, poliisi, kriminaalihuoltoviranomaiset, journalistit, yhteisötyöntekijät, virkamiehet, kansalaisyhteiskunta sekä perinteiset ja uskonnolliset johtajat niin diasporayhteisöissä kuin alkuperämaissakin - ovat avainasemassa todella tehokkaan yhdennetyn lastensuojelujärjestelmän aikaan saamisessa.

⁷ Mietintö 9. Euroopan lapsen oikeuksien foorumia varten, koordinointi ja yhteistyö yhdennetyissä lastensuojelujärjestelmissä, saatavana täältä: http://ec.europa.eu/justice/fundamental-rights/files/2015_forum_roc_background_en.pdf

⁸ Katso YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen yleinen kommentti nro 13 (2011) lapsen oikeudesta vapauteen kaikista väkivallan muodoista.

⁹ Lisäksi valtio-osapuolet Euroopan neuvoston sopimuksessa naiseen kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemisestä ja torjunnasta (tunnettu myös Istanbulin sopimuksena, saatavana täältä: <https://www.coe.int/en/web/istanbul-convention/home?desktop=false>) ovat veloitettuja laatimaan poliittiset puitteet kattavan ja koordinoitun yhteistyön edistämiseksi sekä tukea ja suojelua riskialttiille tytöille ja väkivallasta, myös sukuelinten silpomisesta, selviytyjille tarjoavien ammattilaisten työn helpottamiseksi.

Lisäksi **kansainvälisten ihmisoikeusnormien mukaisen**¹⁰ suojelun takaamiseksi tällaisten yhdenmukisten lastensuojelujärjestelmien, jotka on tarkoitettu sukuelinten silpomisen kohteena olleille tai sille riskialttiille tytöille, pitäisi saada riittävästi resursseja ja niihin pitäisi perustaa helposti saatavilla olevia, lapsiystävällisiä, sukupuoli- ja kulttuurisensitiivisiä viitejärjestelmiä. Niissä pitäisi myös ottaa huomioon sukuelinten silpomisen kohteena olleiden tai sen riskille altistuneiden tyttöjen lisääntynyt haavoittuvuus sekä erityistarpeet, ja saatavilla pitäisi olla erikoistuneita palveluita ja koulutettua henkilökuntaa heitä varten, mukaan lukien psykososiaalisia tukipalveluita välittömien ja pitkäkestoisten psykologisten traumojen hoitamiseen. Yleisesti kaikkien yhdenmukisten lastensuojelujärjestelmien tulisi kiinnittää huomiota siihen tosiseikkaan, että sukuelinten silpomisen suorittajat ovat hyvin usein tytön perheenjäseniä, sukulaisia tai hänen yhteisönsä jäseniä. Siksi kaikkien järjestelmän osa-alueiden pitää ottaa tämä hyvin huomioon tytön turvallisuuden takaamiseksi.

Nämä 10 Euroopan komission asettamaa kattavaa periaatetta on ehdottomasti annettava tiedoksi kansallisille yhdenmukisille lastensuojelujärjestelmille, jotka suojelevat sukuelinten silpomisen kohteena olleita tai sille riskialttiita tyttöjä. Tässä muistiossa analysoidaan nyt kukin periaate painottaen erityistä ja sille ominaista suhdetta tyttöjen ja naisten sukuelinten silpomiskysymykseen¹¹.

1. Jokainen lapsi tunnustetaan, häntä kunnioitetaan ja suojellaan oikeuksienhaltijana, jolla on luovuttamaton oikeus suojeluun.

On erittäin tärkeää, että sukuelinten silpomisen kohteena olleita tai sille riskialttiita tyttöjä pidetään oikeuksienhaltijana ja **kohdellaan kokonaisvaltaisina yksilöinä**. Koska tämä on yleensä ongelmallinen asia kaikille lapsille - heillä ei useinkaan katsota olevan oikeutta riippumattomiin päätöksiin ilman heidän vanhempiensa suostumusta -, tämä on vielä todempaa tyttölapselle, sillä sukupuolistereotyyppit ja perinteiset perheroolit alistavat hänet useimmiten muiden perheenjäsenten, mukaan lukien hänen veljiensä päätöksille. Lopuksi sukuelinten silpomiselle säilytetty kulttuurinen ja perinteiden (usein myös uskonnollinen) painolasti tekee tyttölapsesta vielä haavoittuvamman, ja hänen päätösvaltansa on erittäin rajoitettua.

Näistä syistä kaikkien yhdenmukisten lastensuojelujärjestelmien täytyy kohdella sukuelinten silpomisen kohteena olleita tai sille riskialttiita tyttöjä **arvokkaasti ja sensitiivisesti** heidän erittäin haavoittuvan tilanteensa takia. On ratkaisevan tärkeää, että tytöille tiedotetaan heidän oikeuksistaan, erityisesti oikeudesta olla vapaa syrjinnästä ja väkivallasta, oikeudesta fyysiseen ja psyykkiseen koskemattomuuteen ja korkeimpaan saatavilla olevaan terveysnormiin. Heidät täytyy myös ottaa mukaan ennaltaehkäisy- ja suojelustrategioiden kehittämiseen, niiden luomiseen, toteuttamiseen ja arviointiin. Lopuksi on vallittava sellainen **sukupuoli-, lapsi- ja kulttuurisensitiivinen** lähestymistapa, joka ottaa huomioon tyttölapsen iän, kypsyyden, näkemykset, tarpeet ja huolenaiheet.

LUPAAVA KÄYTÄNTÖ:

*Young People Speak Out (YPSO!)*¹² on ohjelma, jota koordinoi **FORWARD UK**, End FGM EU:n jäsen. Ohjelma pyrkii voimaannuttamaan nuoria ihmisiä (iältään 16-25) sukuelinten silpomisen kohteena olevista yhteisöistä ja antamaan heille taidot toimia silpomista ja varhaisia/lapsiavioliittoja vastaan heidän omilla paikallisyhteisöissään. Se tarjoaa nuorille tilaisuuden hankkia taitoja ja auttaa saamaan aikaan muutosta heidän yhteisöissään. Ohjelmassa työskennellään heidän kanssaan

¹⁰ Yhteinen yleinen suositus CEDAW nro 31 (CEDAW/C/GC/31) ja UNCRC nro 18 (CRC/C/GC/18), saatavana täältä: <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N14/627/78/PDF/N1462778.pdf?OpenElement>

¹¹ Katso LIITE 1, 10 periaatteen asiakirja kokonaisuudessaan, sillä tilanpuutteen takia mainitsemme tässä vain yleiset otsikot.

¹² Lisätietoja katso <http://forwarduk.org.uk/what-we-do/uk-programmes/uk-youth-fgm-programmes/>

projektien, tapahtumien ja työpajojen perustamiseksi, ja tällä tavalla herätetään tietoisuutta tyttöjen ja naisten sukuelinten silpomisesta Ilossa-Britanniassa. FORWARD UK tarjoaa käyttöön tilansa turvallisena paikkana keskustelulle, ja joku henkilökunnan jäsen on nimetty koordinoimaan ryhmiä. Pyyntöä se tarjoaa koulutusta tyttöjen ja naisten sukuelinten silpomiskysymyksestä, johtajuudesta ja edunvalvonnasta nuorille.

2. Ketään lasta ei saa syrjiä.

Syrjinnän vastustaminen ihmisoikeuksiin pohjautuvan lähestymistavan perustana täytyy olla kaikkein yhdenmukaisesti lastensuojelujärjestelmien ytimessä. Lapsia syrjitään hyvin usein heidän ikänsä perusteella eikä heitä nähdä täysivaltaisina päätöksiä tekevinä yksilöinä. Tämän lisäksi tytöt on alistettu poikiin verrattuna toisenlaiselle syrjinnälle heidän **sukupuolensa** johdosta. Lopuksi sukuelinten silpomisen kohteena olevat tai sille riskialttiit tytöt ovat useimmiten maahanmuuttajataustaisia, ja siksi silloinkin kun he ovat Euroopan maaperällä syntyneitä EU-kansalaisia, he ovat haavoittuvia heidän **etnisyyteensä**, maahanmuuttotaustaansa sekä **uskontoonsa** perustuvilla syrjintätoimilla.

Tämän vuoksi niiden yhdenmukaisesti lastensuojelujärjestelmien, jotka haluavat tukea sukuelinten silpomisen kohteena olleita tai sille riskialttiita tyttöjä on otettava huomioon tämä moniperusteinen ja moninainen syrjintä sekä tarjottava sopivia vastauksia sen monitahoisen dynamiikan kaikkien näkökohtien käsittelyyn ja huomioitava tyttöjen erityistarpeet.

LUPAAVA KÄYTÄNTÖ:

APF, portugalilainen End FGM EU:n jäsen, johti viisivuotista pilottiprojektia Portugalin opetusministeriön tuella sukupuolten tasa-arvoa ja syrjinnän torjumista, sukupuoleen perustuvaa väkivaltaa, lähisuhteiden väkivaltaa ja kattavaa sukupuolivalistusta käsittelevien moduulien lisäämiseksi koulujen opetusohjelmaan. Projektin aikana APF koulutti opettajia ja ohjasi suoria opetustapahtumia 10-17-vuotiaille lapsille kansallisella tasolla. Tämän merkittävän pilottiprojektin päätyttyä ja kun sen tulokset ja vaikutus oli arvioitu, Portugalin hallitus hyväksyi lain, joka teki pakolliseksi näiden aiheiden sisällyttämisen koulujen opetussuunnitelmiin.

3. Lastensuojelujärjestelmiin sisältyy ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä.

Ennaltaehkäisy on avainasemassa tyttöjen ja naisten sukuelinten silpomisen lopettamiseksi ja riskialttiiden tyttöjen sekä silpomisesta selviytyneiden suojelemiseksi¹³. Tässä mielessä **käytännön kieltevä lainsäädäntö** on ratkaiseva pelote silpomisen harjoittajille ja se toimii ennaltaehkäisevänä toimenpiteenä tytöille, jotta he välttyisivät ennen kaikkea riskiltä joutua alistetuksi tälle käytännölle. On hyvin tärkeää, että EU:n jäsenvaltioiden rikoslakeihin on kirjattu erityiset säännökset tyttöjen ja naisten sukuelinten silpomisesta rikoksena kuten useimmissa EU:n jäsenvaltioissa onkin.

Valistus ja **koulutus** ovat avaintyökaluja silpomisen ennaltaehkäisemiseksi, ja niiden täytyy tavoittaa kaikki yhteiskunnan jäsenet alkaen tytöistä itsestään, heidän vanhempansa ja yhteisönsä, yhteiskunta laajasti ottaen sekä ammattilaiset ja päättäjät erikseen sovitulla tavalla. Lisäksi yhteisöjen ollessa kyseessä **käyttäytymistä muuttavat** toiminnot, huomion kohdistaminen sukupuolistereotyyppisiin ja mainitut silpomisen erityiset perustelut (?) ovat osoittautuneet hyvin tehokkaiksi ennaltaehkäisykeinoiksi käytännön lopettamiseksi. Kuitenkin asenteiden muuttuminen syvään juurtunutta perinnettä kohtaan vie aikaa ja tapahtuu harvoin kerralla koko yhteisössä. Ratkaiseva näkökohta ennaltaehkäisyn onnistumiseksi täysin ja tehokkaasti sekä käyttäytymisen muuttumiseksi

¹³ On huomattava, että ennaltaehkäisy on relevanttia myös tytöille, jotka ovat jo joutuneet sukuelinten silpomisen kohteiksi, sillä on edelleen olemassa riski, että silpominen suoritetaan uudelleen.

on tyttöjen voimaannuttaminen sukuelinten silpomisen riskiä kohtaan. Se tarkoittaa prosessia, jossa he saavat tietoa oikeuksistaan ja kehoistaan sekä tarvittavia taitoja ja työkaluja vaatia noita oikeuksia.

Lisäksi ennaltaehkäisyn rakenteet ja toimenpiteet pitää muokata luotettavaan **tiedonkeruuseen** ja kaikkiin tyttöjen ja naisten sukuelinten silpomisen näkökohtia koskevaan tutkimukseen perustuen. Samalla on taattava, ettei henkilön oikeutta yksityisyydensuojaan loukata.

LUPAAVA KÄYTÄNTÖ:

Saksalainen jäsenemme LESSAN e.V. toteuttaa projektia nimeltä GamBoosa¹⁴, joka pyrkii voimaannuttamaan nuoria ja nuoria aikuisia, sekä tyttöjä että poikia, teatterin ja luovuuden keinoin väkivaltaisten tapahtumien ja kokemusten käsittelemiseksi taiteen keinoin sekä naisiin ja tyttöihin kohdistetun väkivallan ennaltaehkäisemiseksi. Se mahdollistaa kulttuurien välisen vuorovaikutuksen maahanmuuttotasaisten nuorten, myös pakolaisten, välillä sekä herättää heidän ja laajemman yleisön tietoisuuden naisten ja tyttöjen kokeman, sukupuoleen perustuvan syrjinnän kysymyksistä, mukaan lukien tyttöjen ja naisten sukuelinten silpomisen. Tämän projektin myötä LESSAN e.V. auttaa väkivaltaa ja sukuelinten silpomista kokeneita nuoria saamaan itseluottamusta vastustaa käytäntöä heidän perheissään ja yhteisössään.

4. Perheitä tuetaan heidän roolissaan ensisijaisina huoltajina.

Tyttöjen sukuelinten silpomisen suorittaminen on erittäin harvoin mikään yksilöllinen päätös. **Perheillä on avainrooli**, niin positiivisella kuin negatiivisella tavalla, tämän käytännön jatkamisessa (tai lopettamisessa), ja siksi ehdottomasti myös sen ennaltaehkäisyssä sekä silpomisen kohteena olleiden tai riskialttiiden tyttöjen suojelemisessa. Toisaalta johtuu pääasiallisesti perheen tai suvun tahdosta, että tytöt alistetaan tälle käytännölle, mitä pidetään perinteisesti siirtymäriittinä tyttöydestä naiseuteen ja tapana tulla hyväksytyksi yhteisössä. Toisaalta kuitenkin myös tämän vastakohta on hyvin usein totta, sillä vastustus tytön silpomiselle tulee monesti perheen läheiseltä sukulaiselta.

Siksi kaikissa ennaltaehkäisevissä toimenpiteissä on ehdottomasti **otettava osalliseksi tytön perhe ja luotava yhteys** siihen, sillä ilman silpomisesta luopumisen tärkeydestä vakuuttuneita perheenjäseniä, mikään toimi ei voi olla todella tehokas, kestävä ja pitkäkestoinen myös muille perheen tytöille ja tuleville sukupolville. Lisäksi on ratkaisevaa tukea suojelutoimenpitein niitä perheenjäseniä, jotka vastustavat käytäntöä yhteisön painostusta uhmaten.

LUPAAVA KÄYTÄNTÖ:

Vuonna 2011 yhdenmetyt ketjutetun lähestymistavan puitteissa, jota edistivät muiden muassa kaksi hollantilaista jäsentämme FSAN ja PHAROS, ja jossa oli mukana useita ammattilaisista ja valtion hallinnosta koostuvia sidosryhmiä, laadittiin virallinen asiakirja vanhempien auttamiseksi vastustamaan suvuistaan ja yhteisöstään tulevaa painostusta. Tämä asiakirjaa tunnetaan nimellä *Statement opposing female circumcision*¹⁵ (Lausuma tyttöjen ja naisten ympärileikkausta vastaan) ja se on käännetty useille kielille. Siinä esitellään silpomisen seuraukset terveydelle, selitetään asiaa koskeva Hollannin lainsäädäntö ja että tyttöjen ja naisten sukuelinten silpominen on Hollannissa rikos ja sitä käsitellään yhtenä lapsen kaltoinkohtelun muotona. Vanhemmat saavat kopion asiakirjasta nuorten terveyskeskuksista (Youth Health Care centre) ja koululääkäreiltä.

¹⁴ Lisätietoja katso <http://www.lessan.eu/2017/09/14/gamboosa/>

¹⁵ Saatavana täältä

http://www.pharos.nl/documents/doc/engelse%20versie%20verklaring%20tegen%20meisjesbesnijdenis_2014.pdf

Lausumassa on terveys- ja oikeusministeriön virallinen leima ja sen tavoitteena on auttaa vanhempia kohtaamaan painostuksen, kun he vierailevat perheidensä luona alkuperämaassaan¹⁶.

5. Yhteiskunnat ovat tietoisia lasten oikeudesta vapautteen kaikista väkivallan muodoista ja tukevat tätä oikeutta.

Kun koko yhteiskunnan täytyy osallistua lasten kaltoinkohtelun ja lapsiin kohdistuvan väkivallan ennaltaehkäisyyn, tyttöjen ja naisten sukuelinten silpomiskysymyksessä sen kohteena olevat **yhteisöt edustavat toista ratkaisevaa toimijaa**, jolla on olennainen rooli käytännön jatkamisessa ja sen vuoksi ne kuten myös perheenjäsenet voivat olla olennaisia liittolaisia silpomisen ennaltaehkäisyssä. Tyttöjen ja naisten sukuelinten silpomiskäytäntö on juurtunut syvälle sukupuoli- ja sosiaalisiin normeihin sekä sosiokulttuuriseen dynamiikkaan, joka jatkaa sitä yhteisöjen sisällä. Perinteisesti tyttöjen ja naisten sukuelinten silpomisella on merkittävä rooli sukupuoli-identiteetin rakentamisessa, ja ilman tätä askelta tyttöjen ei katsota tulevan naisiksi sosiokulttuurisesta perspektiivistä katsottuna. Sen vuoksi heidät erotetaan muista ja he tuottavat häpeää perheilleen koko yhteisön edessä. Tämän vuoksi yhteisön ja perheen sekä perinteisten ja uskonnollisten johtajien painostus on olennaisessa roolissa tyttöjen ja naisten sukuelinten silpomisen jatkamisessa sukupolvelta toiselle. Lisäksi silpomiselle annetaan joskus jopa enemmän kulttuurista painoarvoa Euroopassa asuvissa diaspora-yhteisöissä, sillä se edustaa symbolista yhteyttä heidän alkuperämaihinsa, todistusta heidän kulttuuri-identiteetistään, josta he pitävät kiinni, jotta eivät menettäisi juuriaan.

Siksi **voimaannuttaminen ja tietoisuuden herättäminen silpomisen kohteena olevissa yhteisöissä** on ratkaisevaa tämän käytännön käsittelemiseksi ruohonjuuritasolla ja paremman suojelun varmistamiseksi silpomisen kohteena olleille tai sille riskialttiina oleville tytöille, koska todellinen muutos voi tulla vain yhteisöistä itsestään. Tämän on tehtävä saamalla aikaan yhteisöistä itsestään tuleva **käyttätymisen muutos** ja sitoutuminen niiltä edustajilta, jotka ovat halukkaita työskentelemään tyttöjen ja naisten sukuelinten silpomisen lopettamiseksi heidän yhteisöissään.

LUPAAVA KÄYTÄNTÖ:

Kahdeksan eurooppalaisen organisaation ja kahden afrikkalaisen yhteistyökumppanin¹⁷ toteuttama projekti CHANGE Plus pyrkii herättämään tietoisuutta, muuttamaan asenteita ja edistämään käyttätymisen muutosta kohti tyttöjen ja naisten sukuelinten silpomisesta luopumista sen kohteena olevissa afrikkalaisissa yhteisöissä Saksassa, Hollannissa, Portugalissa ja Ranskassa. Pää tavoitteet ovat: yhteisön jäsenten voimaannuttaminen toimimaan käyttätymisen muutoksen katalyyttinä, herättää tietoisuutta tyttöjen ja naisten sukuelinten silpomisesta, vähentää perheisiin kohdistuvaa painostusta jatkaa silpomista ja tuoda yhteisön äänet mukaan silpomisesta käytyihin keskusteluihin. Projekti toimii kahdella tasolla: CHANGE Agents ja CHANGE Champions. CHANGE Agents ovat yhteisöstä värvättyjä ja koulutettuja edustajia, joilla on laajaa tietoa silpomisesta ja tarpeelliset resurssit, viestintästrategiat ja metodologiset taidot, joita he tarvitsevat täyttäessään roolinsa vaikuttajina ja edistäessään käyttätymisen muutosta. CHANGE Champions ovat kokeneita vaikuttajia, jotka mentoroivat nykyisiä toimijoita ja johtavat muita edunvalvontatoimia institutionaalisella ja poliittisella tasolla kansallisten ja EU-viranomaisten kanssa. Monipuolinen ikä-, sukupuoli-, alkuperä- ja ammattikokemusjakautuma (mukaan lukien työ uskonnollisten johtajien ja imaamien kanssa) varmistaa sen, että useimmat yhteisön jäsenet saavutetaan.

¹⁶ Useita samankaltaisia aloitteita on kehitetty myös muissa EU:n jäsenvaltioissa kuten Isossa-Britanniassa, Belgiassa ja Espanjassa yhteistyössä kansallisten viranomaisten ja kansalaisyhteiskunnan järjestöjen kanssa.

¹⁷ Lisätietoja katso <http://www.change-agent.eu/>

6. Lastensuojelujärjestelmät takaavat asianmukaisen hoivan.

Lasten kanssa eri työaloilla toimivat ammattilaiset, mukaan lukien terveydenhoidon, turvapaikka-asioiden, sosiaalityön, lastensuojelun, koulutuksen, oikeus- ja lainvalvontasektorin toimijat, ovat usein ensimmäisiä, jotka saavat kontaktin silpomisen kohteena olleisiin tai sille riskialttiisiin tyttöihin. He eivät kuitenkaan usein ole asianmukaisesti valmistautuneita käsittelemään niin herkkää ja monitahoista asiaa kunnioittavalla, kulttuuri-, sukupuoli- ja ikäsensitiivisellä tavalla, ja aiheuttavat liian usein sekundaarisen trauman ja uhritumisen jo erittäin haavoittuvissa henkilöissä kuten silpomisen kohteena olleet tai sille riskialttiit tytöt.

Koulutuksen lastensuojelun ammattilaisille (mukaan lukien lastensuojeluviranomaiset, sosiaalityöntekijät, koulujen ja yliopistojen henkilökunta, neuvonantajat, jotka tarjoavat palveluita maahanmuuttajille tai pakolaisille, kansalaisjärjestöjen henkilökunta, joka työskentelee lasten oikeuksien ja ihmisoikeuksien, integraation, koulutuksen, nuorison, sukupuoli- ja väkivaltakysymysten parissa) tulisi johtaa perusymmärrykseen tyttöjen ja naisten sukuelinten silpomisesta ihmisoikeuskysymyksenä sekä yhtenä sukupuoleen perustuvan väkivallan muotona, samoin kuin syvempään ymmärrykseen siihen liittyvästä sukupuoli- ja sosiaalisesta dynamiikasta. Lisäksi tällaisen koulutuksen täytyy myös sisältää alakohtaista tietoa kuten: erilaisia työkaluja silpomisen kohteena olleisiin tai sille riskialttiiden tyttöjen suojelemiseksi, kuinka tunnistaa nämä riskialttiit tytöt ja suojella heitä, kuinka tukea ja neuvoa alaikäisiä silpomisen uhreja, velvollisuus raportoida silpomistapauksista ja siihen liittyvät tehtävät, kuinka tunnistaa lastensuojelussa mukana olevat toimijat ja soveltuvat yhteistyömuodot.

LUPAAVA KÄYTÄNTÖ:

12 eurooppalaisen yhteistyökumppanin perustama ja neljän yhteistyöorganisaation¹⁸ tukema *United to END FGM (UEFGM) European Knowledge Platform* on ilmainen online-alusta, joka tarjoaa koulutusta tyttöjen ja naisten sukuelinten silpomiskysymyksestä eri sektorien ammattilaisille mukaan lukien: terveydenhoito, turvapaikka-asiat, laki ja oikeus, lainvalvonta/poliisi, koulutus, sosiaalitoimi ja lastensuojelu sekä media. Alusta sisältää: e-oppikurssin, joka on saatavana 9 kielellä, maatietoa 11 EU:n jäsenmaasta (sisältäen maakohtaiset tiedot, oikeudellisen kehityksen, politiikat, toimintalinjat ja käytännöt, neuvot ja tuki, voimavarat ja kansalliset yhteyspisteet, kansainväliset ja eurooppalaiset sopimukset) sekä "elävää tietoa" kuten webinaareja ja keskusteluforum verkossa. UEFGM-e-oppimisalustan moduuli 10 on kokonaan omistettu tyttöjen ja naisten sukuelinten silpomiselle ja lasten suojelulle ja se sisältää tietoa silpomisen oikeudellisesta kehityksestä ja lasten oikeuksista, ennaltaehkäisystä, suojelusta, riskinarvioinnista ja päätöksenteosta lastensuojelun ammattilaisille, rikoskanteesta, yhteistyöstä ja monivirastoisesta lähestymistavasta.

7. Lastensuojelujärjestelmillä on käytössä kansallisuudet ja rajat ylittäviä mekanismeja.

Tyttöjen ja naisten sukuelinten silpominen on **globaali kysymys**, joka kohdistuu kaikkiin maanosiin. Silpominen on ilmennyt myös eurooppalaisena kysymyksenä johtuen muuttovirroista silpomisen kohteena olevista maista, ja sitä harjoitetaan useissa Euroopan unionissa asuvissa diaspora-yhteisöissä, joilla on vahvoja kansainvälisiä yhteyksiä alkuperämaihinsa. Tämän vuoksi käytäntöä pitää käsitellä **kahden- ja monenvälisissä keskusteluissa** maiden ja sidosryhmien välillä. Se edellyttää rajoja ylittäviä kehitystoimenpiteitä sekä yhteistyötä sidosryhmien välillä EU:ssa ja sen ulkopuolella. End FGM EU:n strateginen avainprioriteetti on käsitellä tyttöjen ja naisten sukuelinten silpomisen maanosat ylittävää luonnetta **Building Bridges** -lähestymistavan avulla. Se määrittää seuraavasti:

¹⁸ Saatavana täältä <https://uefgm.org/>

”synergiat ja yhteistyö EU-asuinmaiden ja alkuperämaiden eri sektorien toimijoiden välillä toiminnan, politiikkojen ja oikeuskehysten toteuttamiseksi ja siten tyttöjen ja naisten sukuelinten silpomisen lopettamiseksi tämän käytännön¹⁹ kansainvälinen luonne huomioiden”.

On selvää, että myös suojelun ja tuen tarjoaminen silpomisen kohteena olleille tai sille riskialttiille tytöille edellyttää **monivirastoista lähestymistä** kansallisella tasolla tuoden yhteen eri sidosryhmät tyttöjen suojelemiseksi sekä kannustamista todelliseen kansalliset rajat ylittävään **tehokkaaseen yhteistyöhön**. Kansallisten toimintasuunnitelmien ja lastensuojelujärjestelmien lisäksi muodollisia menettelytapoja yhteistyölle ja tietojen jakamiselle pitää perustaa maiden välille kuten ulkomaalaisia lapsia koskevia suuntaviivoja ja protokollia sekä tietoa rajojen yli liikkuvista lapsista. Tämä tuo valtavasti merkitystä, mitä tyttöjen ja naisten sukuelinten silpomiseen tulee, sillä sen kohteena olleet tai sille riskialttiit naiset ja tytöt ovat oikeutettuja **kansainväliseen suojeluun** sukupuoleen perustuvan ja lapseen kohdistuvan vainon perusteella, ja he voivat sen vuoksi anoa turvapaikkaa.

LUPAAVA KÄYTÄNTÖ:

Projektin *Building bridges Afrikan ja Euroopan välillä tyttöjen ja naisten sukuelinten silpomiskysymyksen käsittelemiseksi* Kolmen End FGM EU -jäsenen, **AIDOS** (Italia), **GAMS** (Belgia) ja **Equipop** (Ranska) toteuttama *pilottiprojekti* pyrkii luomaan linkkejä afrikkalaisten yhteisöjen, nuorten aktivistien ja ammattilaisten (media, terveydenhoito, psykososiaaliset palvelut jne.) välillä, jotka työskentelevät tyttöjen ja naisten sukuelinten silpomiskysymyksen parissa Euroopassa ja Afrikassa asian käsittelemiseksi, hyvien käytäntöjen ja kokemusten jakamiseksi, yhteyksien vahvistamiseksi, olemassa olevien parhaiden käytäntöjen soveltamiseksi molemminpuolisen oppimisen ja kokemusten vaihdon perspektiivissä. Sen päätavoitteet ovat parantaa silpomisen kohteeksi Afrikassa ja Euroopassa joutuneiden naisten ja tyttöjen psykoseksuaalisen hoidon laatua, vaikuttaa osaltaan silpomisesta luopumiseen globaalisti osallistamalla Euroopassa asuvia maahanmuuttajayhteisöjä sekä paikallisyhteisöjä alkuperämaassa, ja kasvattaa Euroopassa asuvien ja alkuperämaan yhteisöissä asuvien nuorten sitoutumista ponnisteluun yhdessä silpomisesta luopumiseksi globaalisti. Tähän päästään tyttöjen ja naisten sukuelinten silpomista²⁰ koskevien käytäntöjen yhteisöllä painottaen erityisesti psykoseksuaalista hoitoa, Malissa ja Ranskassa olevia yhteisöjä yhdistäviä toimintoja sekä videokoulutusta ²¹Afrikassa ja Euroopassa eläville nuorille aktivisteille.

8. Lapsi saa tukea ja suojelua.

Tyttöjen ja naisten sukuelinten silpomisen kontekstissa ratkaiseva näkökohta silloin kun nimetään **huoltaja tai muu tunnustettu vastuullinen aikuinen**, joka voi tukea silpomisen kohteena olleita tai sille riskialttiita tyttöjä, on se, että heidän perheensä, sukunsa tai yhteisönsä jäsenet voivat myös edustaa riskiä tai olla päätekijöitä. Siksi on harkittava huolellisesti, jos aiotaan nimetä tytön lähipiiristä tuleva huoltaja, ja kenen tahansa mahdollisen ehdokkaan tausta on tutkittava erittäin tarkasti, erityisesti mitä tulee hänen mielipiteisiinsä tyttöjen sukuelinten silpomisesta.

Lisäksi **lastensuojelu** voi ottaa silpomisen kohteena olleen tai sille riskialttiin tytön huostaan, mikä voi edellyttää hänen sijoittamistaan kotiympäristön ulkopuolelle. Kaikkein vakavimmissa tapauksissa, kun riski on välitön ja asiaan on puututtava hyvin kiireellisesti tytön suojelemiseksi tältä käytännöltä, täytyy olla mahdollisuus saada kiireellinen sijoitusmääräys ja hakea tyttö pois kotoaan. Sijoitustilanne voi kuitenkin vaikuttaa merkittävästi tytön hyvinvointiin, ja siksi on ratkaisevan tärkeää, että siihen johtavilla menettelytavoilla arvioidaan riskitilanne erityisen huolellisesti. On

¹⁹

²⁰ Lisätietoja End FGM EU Building Bridges -lähestymistavasta saat verkkosivuiltamme www.endfgm.eu

²¹ Katso <https://copfgm.org/>

esimerkiksi ollut tapauksia, joissa lisätutkimukset ovat paljastaneet, että silpomista ei ollut tapahtunut eikä riskiä ollut.

LUPAAVA KÄYTÄNTÖ:

Belgiassa INTACT, End FGM EU:n jäsen, laati tutkimuksen *The child's best interests applied to the prevention and criminalisation of FGM*²² (Lapsen etu sovellettuna tyttöjen sukuelinten silpomisen ennaltaehkäisyyn ja kriminalisointiin). Tutkimuksessa analysoidaan lapsen edun käsitettä ja sovelletaan sitä tehokkaasti ennaltaehkäisyyn, suojelun ja rikosprosessin menettelytapoihin silpomistapauksissa niin kansainvälisellä kuin kansallisella tasolla. Lapsen etu sovitetaan konkreettisesti näihin toimenpiteisiin. Tämä analyysi voisi olla hyödyllinen muille jäsenvaltioille, kun sovitetaan lapsen etu heidän omiin poliittisiin toimenpiteisiinsä.

9. Koulutusta riskien tunnistamiseen tarjotaan monille erilaisille lasten hyväksi ja lasten parissa työskenteleville henkilöille.

Silpomisen kohteena olevien tai sille riskialttiiden tyttöjen kanssa toimivien ammattilaisten velvollisuus/oikeus ryhtyä toimiin vaihtelee maasta toiseen ja siitä päätetään tapauskohtaisesti. Paitsi **moraalista velvollisuutta** toimia, kun tiedetään että tyttöä aiotaan vahingoittaa, joissain maissa **laki velvoittaa** suojelumandaatilla toimivat ammattilaiset **raportoimaan** heidän tietoonsa tulleista silpomistapauksista.

Kuitenkin **riskien arviointi silpomistapauksissa on vaikeampaa kuin muissa lapsiin kohdistuvissa väkivaltatapauksissa**, ja riippuu voimakkaasti ammattilaisen perinpohjaisesta tiedosta asiasta. Kun arvioidaan mahdollisia silpomistapauksia, kulttuurisensitiivisyys on ratkaisevaa, jotta ei aiheutettaisi mitään tahatonta vahinkoa. Onkin yhtä tärkeää luottaa erikoistuneen kansalaisjärjestöön neuvoihin, jos ollaan epävarmoja. Lisäksi arviointi on tehtävä tapauskohtaisesti, siinä on otettava huomioon erityinen konteksti ja tytön perhetausta sekä analysoitava metodisesti useiden tekijöiden yhdistelmä, mikä voi viitata siihen (ei kuitenkaan vahvistaa), että tytöllä on riski joutua silpomisen kohteeksi.²³ Kun tämä arviointiprosessi on läpikäyty, lastensuojelun ammattilaiset on koulutettava määrittelemään riskin todennäköisyys, ja heillä on oltava taito luoda räätälöity riskin hallinta- ja toimintastrategia²⁴.

LUPAAVA KÄYTÄNTÖ:

Vuonna 2014 **GAMS Belgia** ja **INTACT**, molemmat belgialaiset End FGM EU:n jäsenet, tuottivat "päätöksentekopuun" (*Decision Tree*²⁵) osana *silpomisen ennaltaehkäisyypakettia* ammattilaisten opastamiseksi havaitsemaan silpomisen ja tukemaan sen kohteena olleita tai sille riskialttiita tyttöjä. Päätöksentekopuu on protokolla, jossa kuvaillaan suojelutoimenpiteet, jotka ammattilaisten täytyy omaksua heidän kohdatessaan silpomisriskin tai silpomistoimen. Puuta on täydennetty riskinarviointi-indikaattoreilla ja riskiasteikolla, joihin perehtymistä suositellaan ammattilaisille ennen raportointia. Riski-indikaattorien tarkoituksena on auttaa ammattilaisia tekemään objektiivinen tilannearviointi ja ne on suunniteltu olemaan kulttuuri- ja lapsisensitiivisiä.

²² Saatavana täältä

http://www.endfgm.eu/editor/files/2017/03/The_child_s_best_interests_applied_To_The_prevention_and_criminalisation_of_female_genital_mutilation_pdf_5_.pdf

²³ Riski-indikaattorit sille, että tyttö saatetaan alistaa sukuelinten silpomiselle ovat mm. seuraavat: äidin silpomishistoria, sisarten silpomishistoria, vanhempien tai suvun ilmaisema positiivinen asenne tyttöjen sukuelinten silpomista kohtaan, perinteiset roolimallit ja tavat perheessä ja/tai rajoittunut laajempi sosiaalinen integraatio, tytön vihjeet perheen suunnitelmista, korkea FGM-esiintyvyys alkuperämaassa.

²⁴ Tietojen syventämiseksi riskitekijöistä ja riskinarviointimenettelystä perehdy UFGM e-oppimisalustaan, moduuli 10: <https://uefgm.org/>

²⁵ Saatavana täältä http://www.strategiesconcertees-mgf.be/wp-content/uploads/MGF-tryptique_final_RTP.pdf

Kun riski-indikaattorit on tunnistettu, ammattilaiset voivat viitata viisitasoiseen riskiasteikkoon: 1. ei riskiä; 2. mahdollinen mutta ei välitön riski 3. vakava ja välitön riski 4. silpomisepäily 5. silpominen todettu. Päätöksentekopuussa kuvailut suojelutoimenpiteet päätetään sitten ammattilaisten tunnistaman riskitason mukaisesti.

10. Käytössä on turvallisia, luottamuksellisia ja helposti saatavilla olevia ilmoitusmekanismeja, joista on tiedotettu laajasti.

Väkivallasta kertominen on aina vaikeaa, ja lapsille siihen liittyy lisähaasteita. Lisäksi **tytöille** on useista syistä **vielä hankalampaa kertoa, että he ovat joutuneet tai ovat vaarassa joutua silvotuiksi**. Ensinnäkin eurooppalaiset viranomaiset ja palveluita tarjoavat virastot ovat hyvin usein tottumattomia tällaiseen käytäntöön. Toiseksi kyseessä on edelleen käytäntö, joka on hyvin pitkälti tabu ja johon liittyy voimakas kulttuuriarvo, minkä vuoksi tyttölapselle on vaikeampaa erottaa se väkivallanteosta ja tunnistaa se ihmisoikeusloukkaukseksi. Kolmanneksi silvotuiksi joutuneet tytöt eivät joskus edes muista episodiat, erityisesti silloin kun toimenpide on suoritettu hyvin nuorella iällä. Neljänneksi jos he eivät ole saaneet tietoa ja koulutusta, he eivät ole tietoisia silpomisen mahdollisesti aiheuttamista kauheista seurauksista terveydelle ja keholle. Lopuksi silpomisen suorittajat ovat hyvin usein tytön läheisiä sukulaisia, mikä tekee siitä kertomisen vieläkin vaikeammaksi.

Asian erikoislaatuisuuden ja monitahoisuuden vuoksi on melko epätodennäköistä, että silpomisen kohteeksi joutuneet tai sille riskialttiit tytöt käyttäisivät apua tarjoavia keskustelupalstoja verkossa. Yhteys heihin saadaan todennäköisemmin muissa konteksteissa kuten koulutuksessa tai terveyspalveluissa. Siksi **kaikissa lasten kanssa toimivissa palveluissa eri sektoreilla pitää olla käytössä joku ilmoitusmekanismi**, joka on paitsi turvallinen, hyvin mainostettu, luottamuksellinen ja helppokäyttöinen, mutta myös korkealaatuinen mitä tulee **sukupuoli-, lapsi- ja kulttuurisensitiivisyyteen**. Käytössä on myös **erikoiskoulutuksen saanutta** henkilökuntaa. Verkon kansalliset apulinjat tai kuumat linjat, jotka tuovat tyttöjen ja naisten sukuelinten silpomiskysymyksen laajemmalle kentälle lasten kaltoinkohtelussa, ovat kuitenkin avuksi, ja niiden henkilökunnan pitäisi myös olla hyvin valmistautunut käsittelemään kysymyksen monitahoisuutta, mikäli he joutuvat sen kohtaamaan.

LUPAAVA KÄYTÄNTÖ:

Terre des Femmes, End FGM EU:n saksalainen jäsen, perusti *neuvontakeskuksen*²⁶, joka tarjoaa neuvontapalveluita ja tukea väkivaltaa kohdanneille naisille ja tytöille. Neuvontakeskus tarjoaa sekä ensivaiheen että erikoistunutta neuvontaa koskien naisiin kohdistettua väkivaltaa, tyttöjen ja naisten sukuelinten silpomista, pakkoavioliittoja ja kunniaväkivaltaa. Lisäksi perustettiin myös nuorisoportaalit²⁷ tarjoamaan tietoa ja neuvontapalveluita. Keskuksessa työskentelevä naistyöryhmä on monikulttuurinen ja monialainen tarjoten neuvontaa useilla kielillä. Neuvonta voi tapahtua henkilökohtaisesti, puhelimitse ja verkossa. Se on tarkoitettu tytöille ja naisille, ystäville, tukea antaville sukulaisille, ammattilaisille, yhteisöille ja kelle vain, joka haluaa auttaa. Neuvonta on ilmaista ja pyynnöstä anonyymiä.

Tärkeimmät päätelmät ja suositukset

Yhteenveto

²⁶ Katso <https://www.frauenrechte.de/online/index.php/en/our-work/counselling-centre/terre-des-femmes-counselling-centre>

²⁷ Katso www.zwangsheirat.de

Jotta voidaan ottaa käyttöön todella tehokkaita yhdennettyjä lastensuojelujärjestelmiä silpomisen kohteena olleille tai sille riskialttiille tytöille, on tarpeellista ottaa huomioon muutamia tärkeitä monialaisia periaatteita, jotka täytyy pitää mielessä, kun tarkastellaan Euroopan komission 10 periaatetta. Nämä monialaiset periaatteet ovat ominaisia tyttöjen ja naisten sukuelinten silpomiskäytäntöä ympäröivien sosiaalisten, kulttuuristen ja sukupuolidynamiikkojen erityislaatuudelle.

- Kiinnittäkää erityistä huomiota lisääntyneisiin haavoittuvaisuuksiin, mitä tulee moninaiseen ja moniperusteiseen syrjintään (ikä, sukupuoli, etnisyys, uskonto), jolle silpomisen kohteena olleet tai sille riskialttiit tytöt ovat alistettuja.
- Lapsiystävällisen lähestymistavan lisäksi valtavirtaistakaa sukupuoli- ja kulttuurisensitiivisyyttä kaikkien osallisina olevien sidosryhmien kesken ja läpi kaikkien yhdennetyn lastensuojelujärjestelmän vaiheiden.
- **Osallistakaa avaintoimijat** tyttöjen ja naisten sukuelinten silpomiskäytännön jatkamiseen tai hylkäämiseen sosiaalisena ja sukupuolinormina, erityisesti tytön perheenjäsenet ja suku, yhteisöt, uskonnolliset johtajat mukaan lukien.
- **Rakentakaa siltoja** maiden, alueiden, sidosryhmien, sektorien ja väkivallan muotojen välille, jotta tyttöjä todella suojeltaisiin kattavalla ja kokonaisvaltaisella tavalla.
- **Voimaannuttakaa** nuoret tytöt puhumaan asioista ja vaatimaan oikeuksiaan.